

Arbetsmarknadspolitik för personer med funktionsnedsättning - Inspel till regeringen och samarbetspartierna nov 2020

Arbetsmarknadspolitikerna för personer med funktionsnedsättning är eftersatt. Konjunkturläget påverkar inte sysselsättningsgraden nämnvärt över tid. Trots det starka arbetsmarknadsläget som varit rådande under senare år är det många som ändå inte kommit i jobb. Corona-pandemin och en försvagning av samhällsekonomin oroar. Förändrade förutsättningar för Arbetsförmedlingen har påverkat det stöd som ges till många inskrivna med funktionsnedsättning. Reformarbetet mot en ny myndighet saknar tillräckligt fokus på hur personer med funktionsnedsättning ska få adekvat stöd till arbete.

Sammantaget ser vi från en samlad funktionsrättsrörelse ett akut och angeläget behov av att regeringen vidtar ett antal åtgärder på såväl lång som kort sikt:

- **Säkerställ att arbetssökande med funktionsnedsättning får stöd under den fortsatta reformeringen av Arbetsförmedlingen.** Det kräver att myndigheten säkrar den specialistkompetens som finns för olika funktionsnedsättningar. Det förutsätter också att anslaget för arbetsmarknadspolitiska tjänster inte begränsas, de ekonomiska resurserna till myndigheten måste säkras under reformeringen. AF:s upphandling av tjänster riktade till personer med funktionsnedsättning får inte missas eller begränsas, tvärtom behöver de byggas ut och förstärkas med sikte på den nya myndighetens uppdrag.
- **Uppdra åt Arbetsförmedlingen att särskilt utreda hur arbetssökande med funktionsnedsättning ska ges stöd i den reformerade myndigheten.** Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen har stora brister idag. Dessa brister behöver kartläggas och åtgärdas. Olika funktionsnedsättningar skapar helt olika behov. I en reformerad myndighet måste hela bredden av behov kunna tillmötesgå. Den arbetsmarknadspolitiska bedömningen behöver säkerställas och bli mer träffsäker. En stor andel arbetssökande med funktionsnedsättning behöver ha tillgång till personellt stöd redan från

inskrivning, under hela vägen till arbete men också långvarigt under sitt fortsatta yrkesliv. Kvalitet och specialistkompetens hos aktörer som ska ge stöd måste utvecklas och säkerställas. Den återrapport som AF gjort till regeringen den 23 oktober tar inte tillräcklig höjd för dessa utmaningar. Myndigheten måste få ett särskilt uppdrag att utreda dessa utmaningar djupare. Detta bör ske i nära dialog med hela bredden av funktionsrättsrörelsen.

- **Tillsätt en särskild utredning för att se över de arbetsmarknadspolitiska stöden.** Stödsystemen är i stora behov av reformering, utfallet har under lång tid varit svagt trots stora budgetsatsningar. Stöden träffar inte rätt och når bara en del av målgruppen. Det finns också inlåsningsproblem i stödsystemen. Dagens stöd med lönebidrag och Samhall är utformade i en förlegad tid. Arbetslivet har förändrats mycket sedan de infördes, funktionshinderspolitiken likaså. En översyn skulle kunna hämta in erfarenheter av framgångsfaktorer från andra länder och i högre grad bygga på forskning och beprövad evidens. Vår skrivelse¹ till regeringen i februari 2020 är fortfarande högaktuell.
- **Prioritera funktionshinder i arbetsmarknadspolitiken!** Personer med funktionsnedsättning är ingen liten grupp. Funktionshinderfrågor är inte smala särartsfrågor som kan hanteras avskilt från den generella arbetsmarknadspolitiken. Var tionde person i arbetsför ålder i Sverige uppger att de har en funktionsnedsättning som påverkar möjligheten till arbete. Andelen har varit konstant under de två decennier som fördjupade arbetskraftsundersökningar gjorts. Idag motsvarar det minst 550.000 personer. Perspektivet måste lyftas tydligare och synliggöras i arbetsmarknadspolitiken. Avskaffandet av begreppet "nedsatt arbetsförmåga" är ett första viktigt steg som låter sig göras enkelt. Ambitionerna i den statliga arbetsgivarpolitiken skulle lika enkelt kunna höjas. Den trepartsdialog som regeringen för med arbetsmarknadens

¹ <https://funktionsratt.se/wp-content/uploads/2020/02/Skrivelse-Eva-Nordmark.pdf>

parter kan vid tillfällen enkelt utvidgas till fyra parter. Från funktionsrättsrörelsen är vi alla beredda att bidra med vår kunskap och våra erfarenheter.

- **Arbetsmarknadssatsning i återstarten efter pandemin.**
I spåren av pandemin ökar antalet långtidsarbetslösa, många av dessa har en funktionsnedsättning. I återstarten av ekonomin när pandemin klingar av behövs en särskild jobsatsning med fokus på denna grupp. Kunskaperna hos både offentliga och privata arbetsgivare om vilka stödinsatser som finns behöver också höjas generellt.